

način morala sprejeti, izviral bi iz tega neogibna do slednost, da bi tudi okrajna glavarstva ne mogla pogrešati pomnožitve osobstva. Ko bi pa se hotelo ugovarjati, ta pomnožitev bi lahko izostala zaradi tega, ker bi po deželi razpostavljeni komisarji s svojo delavnostjo zelo zljajševali nalogo okrajnih glavarstev, osmelujem se, temu nasproti, postaviti določno trditev, da bi se to olajšanje komaj čutilo, in bi ga presežala na vsak način opravila taka, katera bi taki razpostavljeni komisarji s svojo samo eksistenco prizadevali okrajnim glavarstvom. (Klici: resnično!)

Odbor, se vé, kaže na to, da bi ti razpostavljeni komisarji največji del tako zvane vnanje službe okrajnih glavarstev prevzeti mogli. Al jaz zelo dvomim, da bi se našlo tako število uradnikov, ki bi poleg obširnega delokroga, katerega jim naklada odborov predlog, še znamenit del okrajno-glavarskih opravil mogli prevzeti. Ako bi se pa to vendar zgodilo, kakošen bi bil vsega tega nasledek? Nikakoršen drug nego ta, da bi okrajna glavarstva, katera bi imela v prihodnje biti prava okrajna gospódka, svojim okrajem postala popolnem tuja. Od kod naj bi si pridobivali poznanje ljudi, pohoštev, potreb in želj okraja, ako se jim popolnoma odtegne zunanja služba ter se zapirajo med svoje štiri pisarniške stene? Že zdaj se toži, da okrajna glavarstva premalo gledajo na svoje oči, a zdaj se jim hoče vzeti še to malo samostojnosti!

Naj vidi v tem izboljšanje politične uprave, komur je drago, jaz le vidim izpridenje in sicer prav znamenito izpridenje.

A izcimila se bode še druga napaka, ako se na ta način pri političnih gosposkah, katerim ni nikdar in ne sme nikdar veljati juridični temeljni stavek: „quod non est in actis, non est in mundo“ (kar ni v zapisnikih, tega ni na sveti) pregled predmeta in instrukcija dejanja pred sklepom o njih loči. Devetkrat med desetimi slučaji bode razsojujoči uradnik našel, da so ti pregledi nepopolni (klici: resnično!), da ravno ta ali ona okolnost, na katero hoče opirati svojo razsodbo, po preiskujočem uradniku ni zaznamovana bila. Po vsem tedaj, gospóda moja, nova preiskovanja, nova nadlegovanja ljudstva, morebiti tudi njihove mošnje (klici: prav dobro!), nove pisarije, — tedaj iznova izpridenje uprave.

Ako zatoraj iz teh vzrokov izročitev važnejšega dela okrajno-glavarskega poslovanja razpostavljenim komisarjem ni mogoča, odpada tako olajšanje okrajnim glavarstvom, o katerem se je trdilo, in pokaže se zopet potreba, tudi okrajna glavarstva z obilnišim osebštvom preskrbeti. Jaz tedaj ne dvomim, da bi za izvršitev odborovih sklepov ne bilo 500, temveč najmanj 800 uradnikov potrebno, to je, enega uradnika za vsak sodnijski okraj.

Ne bodem se spuščal dalje v to, da takošno pomnoženje osobstva in opravil v prvi vrsti neizogibno ne bi bilo brez vpljiva na postavljanje osobstva viših instanc; hotel sem le vzeti za podlogo število 800 uradnikov ne le plačevati, temveč da bodo najbrž morali dobiti tudi stanovanje, vsakako pa pisarne in da bode treba jih jemati v najem, jih kuriti, svečavo dajati ter vedno oskrbovati z vsemi potrebnimi stvarmi; ti po deželi razpostavljeni uradniki morali bi dalje imeti najmanj enega dninarja in služabnika ali pa bi se jim morale dajati primerne priklade, kajti ako sploh hočejo biti izvrševalni organi, se nikakor ne more tirjati od njih, da bi vse sami pisali, ali boljše rečeno, prepisovali, da bi si pisarno sami kurili in snažili in prenašali pisma ter opravljali še druga službena opravila.

Deníte sedaj vse drugo na stran, kar bi še potreba bilo poleg tega, namreč popotne priklade plačila in pod-

pore, pokojnino, oskrbovanje vdóv in sirot, in preračunajte po meni navedene stroške prav po nizki meri in videli boste, da stroški te nove uredbe z 1½ do 2 milijona niso previsoko cenjeni. (Klici: čujte!)

To se vé, da ni mnogo za tako obširno državo kakor je Avstrija; a gospóda moja, sila veliko je za državo, katere proračun kaže primanjka ve 30 milijonov, in kdo bi po takem mogel odgovornost na-se vzeti, ako se izdaje denar brez namena ali še zelo zoper namene. Že v lanski debati o proračunu so gospod finančni minister kakor tudi mnogi gospodje govorniki sl. zbornice povdarjali, da se upravni stroški nekaj let sem vedno množijo. Počenši z državno-pravnimi prekucijami leta 1867. in z ločitvijo sodnije od uprave do najnovejše organizacije upravnega sodišča, so se naši upravni troški kakor po vrvi tako hitro množili, da se proti njim rezultati malenkostne varčnosti, kažoče se vsako leto pri debati o proračunu, popolnem skrijejo, čeravno se je jelo posluževati nekega zelo sumnega sredstva, kajti namestu da bi bil minister odgovoren za vrzeli v svojem upravnem in uradniškem organizmu, se nasprotno še sili, puščati prav mnogo takih vrzeli, da si tako napravi izhode, in more izhajati s svojim proračunom. In zdaj se je zopet stavljal predlog, katerega prva in neposrednja posledica bilo bi znamenito povikšanje naših upravnih troškov. Gospóda moja! kam bode to pripeljalo? Ali ne bi zadostovali ti finančni pomisliki, dati slovó sistemi, ki vodi do takih rezultatov, pa resno poskusiti, da se prestvari naš upravni organizem po drugem principu, kateri bi bil vsaj nekoliko sposoben olajšati skrbi Avstrijskemu finančnemu ministru, pa tudi težka davkova bremena Avstrijskemu ljudstvu. (Klici na desni: prav dobro! Dobro!) (Konec prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Trsta 2. dec. *) — Volitve v Tržaški mestni in deželni zbor ne spadajo nič kaj dobro za „zmerno“ stranko. Dosedaj volila sta dva razreda: 4. in 3. V 4. so zmagali „Progressovci“ z ogromno večino, in v 3., kjer volijo tudi vsi uradniki, spravila je konservativna stranka komaj 6 svojih kandidatov. Da ste obe stranki vse moči napeli, da bi zmago dosegli, to se že samo ob sebi razume. Med one „morette“ in „cagnotte“, kakor vladni časniki agitatorje „Progressove“ stranke imenujejo, spada tudi neki učitelj Tržaške okolice, katerega je bil že „Sl. Narod“ zavoljo njegovega agitovanja za „Progressovo“ stranko nekoliko po prstih okrcal. Sicer se je hotlo to človeče nekoliko opravičiti v omenjenem listu, a kako se je opravičilo?! Tega vendar oni gospodine ne bode tajil, da se ni v nedeljo 26. novembra po vsej okolici od učitelja do učitelja v kočiji vozil (zakaj? bo tudi on vedel). Da se na svoje stroške ni okoli vozil in da se ni vozil na sprehod samo zavoljo „dolzega časa“, no, to menda je jasno kot beli dan. Najbolj čudna je pa ta prikazen za to, ker se je on do sedaj zmirom narodnjaka hlinil, v vse zборе Tržaških narodnjakov zahajal itd. — s kakošnim namenom, to je sedaj pred svetom odkril. Ker bode pa ta gospod v kratkem premeščen, mu prebivalci onega okraja, kjer ga zgubé, iz srca lahko voščijo „srečen pot“, in „dober tek onim, kjer ga dobé!“ No, v. Antej, ja

V Gorici 3. dec. — Pretekli četrtek (30. novembra) zvečer sem prejel iz Sežane ta le telegram: „Vaša „Noviška“ načela — naša. H godu: „Na mnogaja leta“! — Podpisanih je šest narodnih veljakov (po

*) Hvala lepa! Prosimo večkrat kaj.

naključbi — kakor se zdi — v Sežani zbranih), kateri so cvet slovenske inteligencije na Krasu in katere moram torej imeti za prave zastopnike slovenstva po tistih krajih in ondotnega občnega menenja. Pristrčna zahvala Vam, gospôda! To, da Vi mojim dopisom v „Novicah“ (gledé na poslednje volitve za deželni zbor) pritrjujete, imam za poročstvo, da sem pravo zadel. — S tem naj bode razpravljanje o volitvah končano; našim starim in novim poslancem pa bodi mar, da vsak svoje nasprotnike osramoti, prijatlov pa in privržencev želje opraviči. — Poslednja številka „Soče“ je v prepoved dejana zarad 1. sestavka govorečega „o italianizmu v Avstriji.“ Obravnuje se v njem stara reč v starem zmislu, popolnoma korektno, toda preveč naivno — ker „coram populo“. — Pred meseci sem Vam poročal o nekem umoru v Rihenbergu (Nek J. L. je ubil očeta nekega dekleta, s katerim mu ni bilo dano plesati.) Te dni je bil 20letni morivec vsled porotniškega vêrdikta obsojen k smrti. — Na sv. Andreja dan je bil tukaj knez škof Ljubljanski; prišel je častitat našemu preč. nadškofu k njihovemu godu. — Vreme imamo zdaj spet voljno; repa je še zmeraj na polji in se je po zmrzali prve dni preteklega meseca še precej opomogla. — Jutre je glavni somenj v Gorici, ali, odkar imamo somenje vsak drugi in zadnji četrtek vsacega meseca, zgubili so stari letni somenji skoraj vso svojo veljavo.

Iz Kilovč na Notranjskem 25. listop. (Ceno medú) so nam „Novice“ v 37. listu iz sejma Ljubljanskega oznanile po 22 do 23 krajc. za funt, brez razločka, kakošnemu blagu je veljala ta cena: ali, o presnem ali pa o čistem medu, tako imenovanem pitancu, med katerima je velik razloček. — 20. dne t. m. je pa na Ljubljanskem sejmu vse drugače bilo; cena presnega medú je bila 17 krajc., pa še celó ga je bilo na ponudbo po 16 krajc. stari funt. Prosim razjasnila, kako je to?

Odgovor vredništva. Radi Vam razjasnimo stvar. Ko čebelarji čebele potrgajo meseca septembra, pridejo s svojim blagom v Ljubljano na trg, ki je po starodavni navadi „pred mostom“, in ondi se določi cena. Ta cena — se ve da — velja le za presni med, ki so ga takrat natrgali in ne še očistili, in o tem medu govorile so „Novice“ v 37. listu, a ne o pitancu. Pozneje pa se rada premeni cena, da odjenja ali pa tudi poskoči, kakor pride ali ne pride medú tudi iz družih dežel v trgovino. Letos se iz Ogorskega ponuja méd (presni) in zato je temu medu cena na 16 krajc. za funt odjenjala. Pitanec pa je še zmirom drag, po 30 krajc. stari funt.

Iz Podrage pri Vipavi. (Kmetijska čitalnica naša) ima 10. dne decembra t. l. točno ob 4. uri popoldne svoj redni občni zbor, h kateremu vse gosp. društvenike najuljudneje vabi odbor.

Iz št. Mihelske županije na Notranjskem 1. grudna (Slaba letina. Lakota.) Tako slabe letine, kakoršna je bila letos tukaj pri vseh pridelkih, ne pomnijo najstarejši ljudje ne in se sploh ljudje s strahom poprašujejo, od kodi dobimo živeža, predno bo druga žetev. Cena žitu raste, zaslužka nobenega, sila visokih vsakovrstnih davkov je treba vkljub našim nadlogam odrajtovati. Štacunarji nočejo več upavati, ker ne morejo lanskim in še prejšnjih dolgov iztirjati. Kantov bo, da bo joj, al kdo bo kupil, kdo more kaj kupiti? O pravem času je tedaj kmetijska podružnica Postojnska poslala sl. c. k. kmetijski družbi naznanilo o revnem stanu našega ljudstva, da se ona s prošnjo obrne do visoke c. k. deželne vlade za pomoč. In res treba bode velike pomoči, ker nobeden nič nima, bodi-si veči kmet bodi si kajzar. Samo to naj še omenim: Bog naj nas obvaruje

kake hudo snežene zime; potem bi ne bilo brez m. večev vsled gladú. Tudi se je vsled hude letine bati tatvin, katere se že pričenjajo.

Iz Kranja 2. dec. (Lovro Pintarju), slovenskemu domoljubu in pisatelju, se je ob letošnjih Vseh svetih postavil Pred Dvorom krasen nagrobni spomenik. Sedem čevljev visoka v ondotni cerkvi vzdana ploščica iz Koroškega posebno trdnega kamena „krastala“ nosi napis:

Lovro Pintar,
bivši Brezniški župnik
ter deželni in državni poslanec Kranjske zemlje.
Rojen pri sv. Tomaži pod Seliškem žvonom
v 2. dan avgusta 1814. leta;
umrl Pred Dvorom v 10. dan septembra
1875. leta.

Svečenik, pastir je duše vodil,
Ljubil narod svoj do konca dni,
Z modrim umom v boj je zborov hodil
On, ki tukaj v miru božjem spi.

Spomenik so mu postavili kranjski deželni poslanci in drugi čestitelji.*

Vrh spomenika je iz Tirolskega marmelja, lomljenega v „Laas-u“, medaljon z nenavadno natančno posneto Pintarjevo doprsko podobo. Izdelal se je spominek pri vrlo večjih podobarjih Vurnikih v Radoljici. Naris je iz roke g. Ivana Vurnika, očeta; pokojnikovo doprsko pa je izgotovil g. Ivan Vurnik, sin. Vsemu spomeniku s troški za postavljanje vred je čisto skromna cena 150 forintov. Kogar domačinov bo pot vodila v to prijazno Grintovčevo podgorje, naj obiše grob blagega moža ter naj si ogleda prelepo delo naših umetnikov, očeta in sinu.

Račun o dohodkih in stroških za Lovro Pintarjev spomenik. Doneske so darovali naslednji velečastni gospodje:

Deželni poslanci: Deželni glavar vitez dr. Kaltenegger 10 gld.; grof Barbo 5 gld.; dr. Bleiweis 5 gld.; Grasselli 2 gold.; kanonik Kramar 3 gold.; Kramarič 2 gold.; Kotnik 4 gold.; Peter Kozler 5 gold.; Lavrenčič 2 gold.; Murnik 3 gold.; Obreza 2 gold.; Pakiž 2 gold.; dr. Poklukar 5 gold.; Robič 3 gold.; Karol Rudež 3 gold.; M. Tavčar 2 gld.; grof Thurn 5 gold.; dekan Ivan Toman 3 gold.; Zagorec 3 gold. in dr. V. Zarnik 2 gld. — 71 gold.

Kaplan Jos. Razboršek 5 gold.; prof. Ivan Zupan 5 gold.; administ. Lovro Krištofič 5 gold.; adm. Simon Kosmač 5 gold.; duh. v pokoji Josip Strbenec 5 gold.; župnik Tomaž Kajdiž 2 gold.; župnik Janez Potočnik 20 gold.; katehet Anton Kržič 1 gold.; kapl. Blazi Muhovec 2 gold.; po župn. Primu Remicu nabirka iz Loke (Notar Triller 5 gold.; drugi daritelji po imenu neznani) 10 gold.; Kranjski župan Karol Šavnik 5 gold. in župnik Ivan Dolinar 3 gld. Obresti po g. dr. Poklukarji v branilni naloženih poslaniških 71 gold.: 2 gold. 62 kr.; Tomaž Zupan primanjkljaj 8 gold. 38 kr. — 79 gold., skupaj 150 gold. — 1. decembra t. l. je bil podobar Vurnik star. s 150 forinti popolnoma izplačan.

Prof. Tomaž Zupan.

Iz Ljubljane. — Naši Ljubljanjani se zmirom očita, da je mēglena; al kdor dandanes hoče prav veliko in debele mēgle videti, na Dunaj naj gré! V silni politični mēgli ste se zgubili vlada in ustavoverska stranka; ministerstvo ne more več najti ministerske stranke, ministerska stranka pa ministerstva ne. Ko pa debela mēgla pokriva Dunaj o notranjih zadevah, leži še debelejša čez nj o vnanjih zadevah Turških. V obéh obzirih množijo Magjari politične zmešnjave — sad dualističnega semena, ki so ga nemški ustavoverci leta 1867. pozdravljali za „Heil Oesterreichs“! Zdaj ga pač

imajo — al žalibog, da tudi tisti narodi morajo ž njim trpeti, ki so dualizem iz začetka in zmirom imenovali največo nesrečo Avstrije. — Kakor pa ustavoverci v državnem zboru čedalje bolj saksebi gredo, se nasproti druge stranke zmirom bolj združujejo, spoznavši, da „sloga jači“. To je veselo videti. „Politik“ piše o tej zadevi sledeče: „Poljaki so državopravni stranki prav srčno udani, katera je zadnji čas pomnožena po pristopu nekdanjih „mladoslovencev“. S tem je sprava mladoslovencev in staroslovencev dognana in švindeln z „mladoslovenstvom“ je doživel nov fiasko. Trije državni poslanci, ki so stopili v klub desnega središča, so: dr. Vošnjak, Pfeifer in Nabergoj. A kje je 4. mladoslovenec — dr. Razlag? To vam je čuden mož. Že je preteklo leto in dan, kar dr. Razlaga ni več v državnem zboru, a vendar se ni odpovedal poslanstvu, le dopusta zmirom prosi. O tem se kaže ves politični značaj tega moža. Dr. Razlag čuti, da njegova politika ni se skladala z mnenjem slovenskega naroda in zato se je vmaknil s političnega odra. Je li pa to na korist narodu? Dolžnost rodoljuba je, ne le spoznati storjene pregreške, temuč pripomoči, da se popravijo. Patriotizem in narodnost sta vzvišena nad osobno nečimurnost!“

— (Odbor družbe kmetijske) združen z gosp. zastopnikom deželnega odbora vitezom dr. Kalteneggerjem in pa z zastopnikom deželne vlade grofom Chorinskyem je 4. dne t. m. pod predsedstvom barona Wurzbacha podelil iz letošnje državne subvencije nakupljenih 9 parov Koroških (Ukviških) ovac gospodarjem, ki so za nje prosili in po spričalnih županov in predstojnikov kmetijskih podružnic izpričali, da bodo dobro Koroško pleme za zboljšanje ovčereje tako gleštali in rabili, da bosta oven in ovca, ki ju dobijo, ne samo njim, ampak tudi njihovi soseski na korist. Prošnjikov se je oglasilo 38; al ker se je moglo letos nakupiti le 9 parov, treba je bilo, prošnje na celó tanko sitice djati, da se izberó zanesljivi gospodarji; se vé, da se takim, ki so jih že kedaj dobili, ovce niso mogle vdrugič podeliti. Dobili so jih sparoma sledeči ovčerejci: Janez Polovšek, posestnik v Dovjem, Šimen Grilc, posestnik v Lancovem, Anton Brodnik, posestnik v Kompoljah, Jožef Logar, posestnik v Petkovcu, Janez Trpin, posestnik v Žiberšah, Jakob Petkovšek, posestnik in župan v Rovtah, Martin Gosté, posestnik v Zahribu, France Bregar, posestnik v Hosti pri Vačah in Janez Francelj, posestnik v Ponikvah. — Pač veseli bodo možje s celo okolico, ki dobijo tako izvrstno lepo blagó, vse krepko in že doraščeno, tedaj za pleme ugodno, ki ga nam je župan Ukviški g. J. Erat po J. posebno skrbnem prizadevanji ondašnjega gosp. župnika Škarbine sam pripeljal v Ljubljano. Dolžnost gospodarjev je zdaj, lepo blagó tako umno rabiti, da bode njim in okolici njihovi na prid. Ovce so še v živinozdravniški šoli; kdor želi to lepo pleme videti, jih lahko vidi.

— (Iz seje dež. odbora 1. dec.) Za okrajne šolske svetovalce za prihodnjo šestletno dobo je dež. odbor postavil za politični okraj Kranjski g. Karola Šavnika, lekarja in župana v Kranji, in g. Matija Pirca, trgovca in posestnika iz Kranja; — za politični okraj Kamniški g. Janeza Murnika, trgovca v Kamniku, in Janeza Debevca, posestnika in poštarja v Kamniku; — za politični okraj Radoljski g. Janeza Sajovca, župnika v Mošnjah, in g. Jakoba Žumra, posestnika v Gorjah; — za politični okraj Novomeški g. Karola Rudeža, grajščaka v Hrastji pri Novem mestu, in g. Martina Moharja, posestnika in vodjo pomočnih uradov c. k. okrožne sodnije Novomeške; — za politični okraj Litijski g. Alojzija Koblerja, posestnika in župana v

Litiji, in g. Luka Svetca, c. k. notarja v Litiji; — za politični okraj Črnomaljski g. Antona Navratila, posestnika v Metliki, in g. Janeza Kapeleta, oskrbnika Komendske grajščine v Metliki; — za politični okraj Kočevski g. Antona Treitza, c. k. okrajnega zdravnika v Kočevji, in g. Janeza Podboja, posestnika v Ribnici; — za politični okraj Logaški g. Antona Krašovca, župana v Cerknici, in g. Adolfa Obrezo, posestnika in dež. poslanca v Cerknici; — za politični okraj Postojnski g. Ignacija Doksača, posestnika v Postojni, in g. Jožefa Zelena, posestnika v Senožečah. — Predlogoma pomnoženih okrajnih šolskih svetov v Banjaloki in v Mirni peči je deželni odbor pritrdil, da se postavi učitelj Anton Ozimek definitivno v službo na ljudski šoli v Banjaloki, in učitelj Florijan Kaliger v Zdolih na Štajarskem v službo učitelja na ljudski šoli v Mirni Peči.

— (Poslano.) Na vprašanje v zadnjih „Novicah“, od nekaterih delničarjev do likvidačnega odbora banke „Slovenije“ stavljeno, povoljno odgovoriti in izraženi želji po vse zadostiti, je težavno. Le to moremo tedaj objaviti, da se likvidacija kar najbolj more naglo vrši, ki pa zbog lastnosti okoliščin ne bode že tako kmalu dognana, sosebnost ker za vspešnejše delovanje vedno denarja primanjkuje, kajti na 2337 delnic, katere svoto 70.000 gold. (doplačila po 30 gold.) reprezentujejo, se je doslej komaj 15.000 gold. doplačalo. To pa hitrejši razvitek očividno ovira. Trebalo bode tedaj zaostale po zeló težavnem ter jako počasnem potu sodnijskem tirjati — in sicer na škodo dotičnim delničarjem in stvari sami! Tudi z iztirjatvijo družega bankinega imetja ne gre dosta boljše in ravno tako ne bo šlo brez sodnijske sile. — Po navedenem bode sleherni sprevidel, da nálog likvidačnega odbora nikakor ni lahek, ter da je tudi jako neprijeten.

Likvidačni odbor.

— C. kr. deželna vlada je zopet izgubila jako izvedeno in delavno moč: umrl je gosp. Leopold vitez Höffern, vladni svetnik, po dolgi pljučni bolezni v 52. letu svoje starosti. Ko je Höffern smel še po srcu svojem kazati se narodnjaka, bil je ves ognjen za slovansko reč, krasne naše pesmi: „Kje dom je moj“, ni nihče tako pel kakor on. Naj v miru počiva!

— V nedeljo je bilo slovesno vmeščenje novega gospoda prošta J. Župana v stolni cerkvi.

— (Znamenja spomladi 4. dne decembra) je gosp. Fr. Kadilnik, prvi naš hribolazec, v nedeljo prinesel s Šmarne gore: kurice ali črni teloh (*helleborus niger*) in pa ovčice ali brezstebelni jaglič (*primula acaulis*); našel je te cvetlice v polnem cvetju na solčni strani. Vse prerokovanje zgodnje zime se je skazalo lažljivo, kar spričujejo te cvetlice.

— (Gospodičina Ida Künl), hči 1871. leta umrlega akademičnega slikarja P. Künl-a in Kranjska štipendistka, je razstavila v štacuni Karingerjevi na mestnem trgu krasno podobo „Judite“, povzeto po slavni sliki Rubensovi, ki jo hranuje Dunajski Belvedere. Mlada umetnica je eno leto obiskovala umetnijsko šolo v Monakovem, potem pa svoje študije nadaljevala na Dunaji pri slavnoznanem profesorju Napacky-u, učeniku svitlega cesarjeviča Rudolfa, kjer misli izvrševati svojo umetnost posebno v cerkvenem zgodovinskem in pa obraznem slikarstvu. Izvrsten kolorít, korektnost risanja in pa krepka plastika: to so hvalevredne lastnosti, po katerih se odlikujejo vsa dela nadepolne naše umetnice.

— (Slovensko gledišče.) Tretja predstava se je vršila v slabo obiskanem gledišči. Igra „Ena se mora omožiti“ ni nikakor za nas, zato tudi ni dopadla; v

burki „Išče si imena“ je pokazal gosp. Šušteršič, da tudi on lahko kaj stori, če ima voljo, v „Dr. Robin“ pa sta se odlikovala posebno gospica Podkrajškova in gosp. Kocelj. — V nedeljo pa je bilo gledišče dobro polno, predstava se je vršila točno in gladko. Do malega vsi igralci so zaslužili pohvalo, v prvi vrsti gospica Podkrajškova, gospod Kocelj in gospá Odijeva, ki je živahno igrala in pela kakor grlica; tudi gosp. Jeločnik je svojo nalogo dobro umel in izvršil. Igra „Materin blagoslov“ je pa tudi jako ginja. — V soboto 9. t. m. se bo igrala prvokrat zelo hvaljena vesela igra „Anti-Ksantipa“ v 5 dejanjih. Želeti je, da bi bilo gledišče polno.

— (Sokolski včerajšnji večer) je bil zopet obilo obiskan in jako živahen.

— (Zahvala.) Odbor gospá, ki so se zopet letos s pomočjo dobrotnikov lotile ubozim šolskim otrokom zimsko obleko deliti, se iskreno zahvaluje vsem, ki so preteklo soboto pripomogli v to, da je koncert v Tavčarjevi gostilnici v ta namen donesel 175 gold.; še posebno zahvalo pa izreka slavni vojaški godbi in pa pevskemu društvu „Sloga“ za brezplačno sodelovanje oni večer.

— (Vabilo k slovesni besedi) v spomin Fr. Prešernu v narodni čitalnici Ljubljanski v nedeljo 10. dne t. m. Program besedi: 1. G. Havlasa — „Crnoj gori“, moški zbor. 2. „V spomin Prešernu“, govori gospica Lina Kogel. 3. A. Lortzing — sekstet iz opere „Car und Zimmermann“, s spremljevanjem glasovira; pojó gospodje Meden, Branke, Schulz, Stegnar, J. Paternoster in Noll. 4. Benj. Ipavec — ouvertura iz operete „Tičnik“ za dva glasovira, igrata gospica Tratnikova in g. Schulz. 5. C. Beriot — koncert za gosli in glasovir, igrata gospoda G. Mayer-Haager in Stöckl. 6. Kreutzer — velika arija iz opere „Nachtlager von Granada“, za bariton s spremljevanjem glasovira, poje g. Schulz. 7. L. Wolf — „Preis-Trio“ za gosli, cello in glasovir, igrajo gospodje G. Mayer-Haager, W. Travnizek in Stöckl. 8. Nedved — „Zvezdi“, bariton-solo z brenčečim zborom, poje gosp. Pucihar. — Začetek ob pol 8. uri zvečer. Čitalničin odbor.

— (Valvasorjevo „Ehre des Herzogthums Krain“) namerava domoljubna družba izdajati vnovič in razpošilja ravnokar vabila na naročevanje. Ta nova izdaja bo po tisku in podobah, sploh po obliki popolnoma enaka izvorni Valvasorjevi, a izhajala bo v zvezkih po šest pól ali 48 strani po dvakrat na mesec; vsak tak zvezek bo veljal 50 krajc. in se plačeval sproti. Naročeval se bo naravnost pri založniku g. J. Krajcu, voditelji Blaznikove tiskarne v Ljubljani, pa tudi lahko v vsaki bukvarni. — Misel ta je lepa, domoljubna in zasluži podpore od vseh strani. Valvasorjeve knjige se le še redko kje nahajajo, a še te niso popolne. Da je pa „Valvasor“ imenitna knjiga vsakemu omikanemu človeku, posebno zgodovinarjem, o tem ni dvombe. Tedaj bodo izdajatelji gotovo vstregli marsikomu, ker mu bodo dali priliko, počasi in za malo denarja napraviti si vso knjigo. Ni dvomiti, da ne bi našli obilno naročnikov ne le po Kranjskem, ampak tudi drugje, kjer živé ljudje, ki se brigajo za Kranjsko zgodovino. Mi jim želimo to in priporočamo najgorkeje to podvzetje obilni podpori. Vabilu ste pridjani dve sliki iz „Valvasorja“, natančno po izvorniku izpeljani, z dotičnim tekstom; vse je lično in lepo. Pričela se bo izdaja z „gradovi, mesti in trgi“, prvi zvezek bo izšel še pred novim letom.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — Čem bolj se bliža čas, da bode državni zbor moral sklepati o novi pogodbi z Ogersko, o dvojni banki itd., tem bolj se kaže razpor med Cis- in Translajtanijo. Načrt novega banknega štatuta, ki je izdelan v soglasji Peštanskega ministerstva z Dunajskim, kaže, da žalibog je Magjarska vlada popolnem zmagala in da dualizem na škodo enoti Avstrijski se ponašati more z veliko novo zmago. Zarad tega hudo vrè med ustavoverci in nezadovoljnost z ministerstvom čedalje več postaja, ker ljudstvo vidi, kakošno pogačo so jim spekli ustavaki s tem, da so leta 1867. dali Avstrijo na 2 kosa razcepiti. Magjari se ve da veselja poskakujejo, ko vidijo, da se zopet zgodi, česar oni zahtevajo. — 1. dne t. m. sta se vsled cesarjevega poziva podala ministra de Pretis in Lasser v Pešt, kjer so z ministri Ogerskimi imeli neprenehoma zborovanja. Tudi Andrassy je delal vmes. Telegram iz Budapešta pa naznanja, da „je 4. dne t. m. bilo zadnji vzajemni ministerski shod, ki pa je ostal brez vsega rezultata. Govori se, da odstopi obojno ministerstvo. Hofman, ki je bil v Budapešt poklican, je že tukaj.“

— 4. dne t. m. je ustavoverna stranka imela konferenco, v kateri so bili stavljeni sledeči predlogi: 1) naj se cesarju pošlje adresa, da ne dopusti razdvojitve banke, 2) sklene naj se resolucija, v kateri se izreče, da se ustavna stranka izjavlja proti razdvojenju banke, 3) nova pogodba naj se odloži na 3 leta.

— Poslancu Skenetu je obveljalo skrbati novo ustavaško stranko, ki se imenuje „neodvisna“ stranka; „napredna“ stranka se je potopila v to stranko, „levica“ in pa „sredica“ pa ne. Čudno je novo imé „neodvisnih“; to kaže, da poprej niso bili neodvisni in da levica in sredica še zdaj niste!

— Minister trgovstva je 1. dne t. m. zbornici poslancev predložil več novih postav, ki se tičejo železnic. In zopet ni Kranjske Dolenjske železnice vmes!

— Včeraj se je imela začeti razprava o državnem proračunu za leto 1877.

Iz Dalmacije. — Nove volitve v deželni zbor so pri kraji. Kazale so sijajno, kakor „Primorac“ pravi, da je Dalmacija čisto Hrvatska zemlja in da nasprotniki, ki so si pridéli imé „autonomistov“, nimajo več obstanka na njej. Kdor iz Dalmacije hoče Lahonko delati, naj gre na drugo obalo Jadranskega morja! Zbor Dalmatinski šteje zdaj 29 čistih narodnih in častitih rodoljubov, stranka autonomaška (stranka renegatov) ima jih le 11, ker Ljubiša ne spada k nobeni stranki in je le neugoden gost v Dalmatinski zbornici. Po takem ima narodna stranka 3 četrtine svojih mož in razen Antonietta nobenega uradnika; mogla bo tedaj v prihodnjem zboru neodvisno postopati na polji parlamentarnem in delati na to, da po preteku 16letne borbe Dalmacija doseže največo svojo željo, to je, druženje s Hrvatsko in Slavonijo, da tako „trojedna kraljevina“ ne ostane dalje prazen naslov. — Ni čuda, da so ustavake Dunajske tako grozno ušesa bolela, ko so slišali o zmagah narodne slovanske stranke.

O jugu. — Konferenca je preložena menda do 12. t. m., pa se skoro že naprej vé, da bo brez vspeha. Pri nekem obedu je Bismark izrekel, da bo Nemčija ostala popolnem neutralna in da bodo vse vlade napenjale se, da vojska ostane lokalisirana na jug. — Hrabri Miriditi so zdaj tudi s Črnogorci potegnili — vsemu Turškemu prizadevanju vkljub.